

EN HISTORISK PUZZLE QUEST

Mysteriet på Aalholm

Jagten på slottets forsvundne nøgle

FOR MODIGE LÆSERE FRA 7 ÅR

Mysteriet på Aalholm

Jagten på slottets forsvundne nøgle

Ti kapitler med fortælling, fyre opgaver og en hemmelig slutbesked.

Fra cirka 7-11 år. De yngste kan læse sammen med en voksen.

Denne udgave har nye, entydige instruktioner, opgaver med alle nødvendige oplysninger og facit med forklaringer.

Fakta og fantasi

Aalholm er et virkeligt slot med en lang historie. Alfred, skyggen, messingbrikkerne og alle vores møder med fortiden er fantasi. Dialogen er ikke citater fra historiske personer.

Tal om vinduer, lys, patienter, kasser og temperaturændringer er opfundet til opgaverne. Spillekort, labyrinter og emblemer er heller ikke historiske planer eller våbenskjolde.

Sagn er fortællinger, mennesker har overleveret. At et spøgelsessagn er skrevet ned, er ikke et bevis for et spøgelse. En ubekræftet tunnel er hverken en bevist tunnel eller nødvendigvis modbevist.

Hele jagten foregår i bogen. Du skal ikke gå under en rigtig bro, ud på is eller ind i aflåste rum. Forsiden er en fantasiillustration, ikke en nøjagtig tegning af Aalholm.

Ti brikker, én nøgle

Arkivets nøgle er væk. Du og Alfred skal samle ti messingbrikker i ti forskellige tider. Hver brik har et bogstav, som du finder med kapitlets sidste opgave.

De ti bogstaver fortæller, hvor den ene nøgle ligger skjult. Nøglen er altså ikke splittet i stykker: det er sporene til den, du samler.

Skyggen prøver at udviske navnene og minderne. Når du løser en opgave, holder du et spor fast. Så åbnes næste del af fortællingen.

Du kan ikke ændre fortiden, men du kan være med til at huske den.

Læs, løs, fortsæt

1. Læs en fortællingsside. Vend siden, og løs opgaven. Fortsæt derefter til næste fortællingsside.
 2. Hver opgave fortæller præcist, hvad du skal tegne, tælle, skrive eller sætte ring om. Du behøver ikke søge efter oplysninger på nettet.
 3. I hvert kapitel giver den fjerde opgave et ord. Tæl bogstaver fra venstre, og tag det bogstav, opgaven beder om. Eksempel: Bogstav 2 i SOL er O.
 4. Skriv bogstavet i kapitlets felt på side 6. Efter kapitel 10 bruger du alle ti bogstaver på side 87.
 5. Sidder du fast? Hjælp og facit begynder på side 92. Prøv først hintet. Det er helt i orden at få hjælp.
- PDF: print, eller brug en app med tegneværktøj. EPUB: brug papir til svarene; bogen gemmer ikke indtastede løsninger.

Saml ét bogstav pr. kapitel

01 Borgen i vandet

Start side 7

02 Traktaten i tårnet

Start side 15

03 Dronningernes borg

Start side 23

04 Oprøret ved porten

Start side 31

05 Døren bag tapetet

Start side 39

06 Isen og fangebogen

Start side 47

07 Grevens hemmelige kode

Start side 55

08 Bjørnen og det kongelige tog

Start side 63

09 Hovslag i den tomme sal

Start side 71

10 Det sidste hammerslag

Start side 79

Borgen i vandet

Regnen pisker mod Aalholms mure. I fortællingen har du fået lov til at se det gamle arkiv. Men da du når døren, står en lille nattevægter foran den. Hans støvler svæver over gulvet.

»Jeg hedder Alfred. Jeg passer på slottets minder,« siger han. »Og nogen har taget min nøgle.« Bag ham glider en sort plet hen over et skilt. Bogstaverne forsvinder.

Alfred folder et kort ud. »Ti tider, ti messingbrikker. Hver brik gemmer et bogstav. Tilsammen fortæller de, hvor nøglen ligger. Vi kan besøge minderne, men vi kan ikke ændre det, der virkelig skete.«

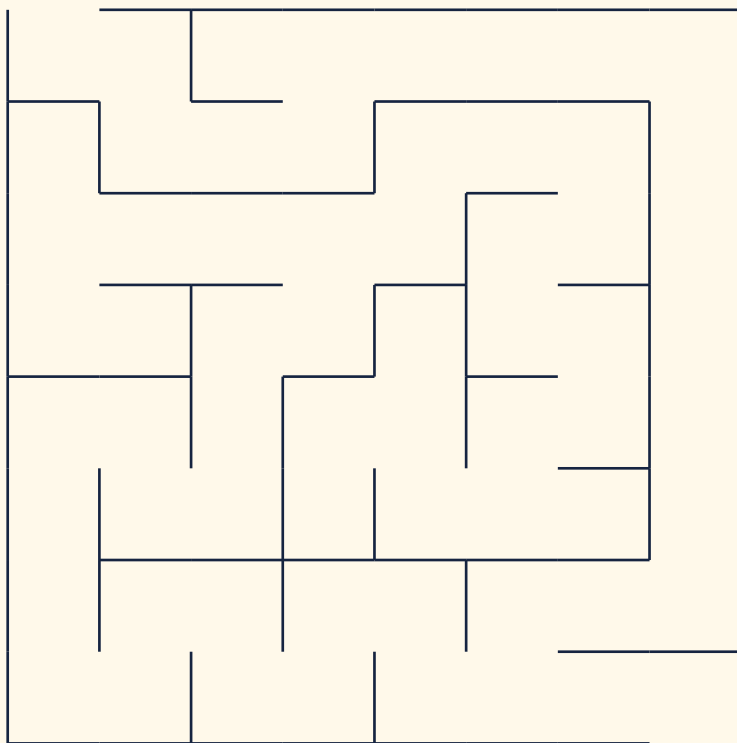
Et gammelt kort over opdigtede borggange dukker op. Ved udgangen høres tre bank. »Først skal vi finde fangekælderens. Vil du vise vej?«

Næste side: Opgave 1 - Vejen til fangekælderens.

Vejen til fangekælderens

Tegn en streg fra START til UD. Bliv i gangene, og gå ikke gennem en mur.

START

UD

Hjælp og facit: side 92. Brug det først, når du har prøvet.

Jernkæden

Du når ud af de tegnede gange. I en mindescene sidder den afsatte Christoffer 2. i fangenskab. Fem led på en opdigtet jernkæde gløder med regnestykker. »Tal først, bogstaver bagefter,« siger Alfred. »Vi løser koden uden at ændre kongens skæbne.«

En dråbe falder fra loftet, men passerer lige gennem Alfreds hat. Han opdager dit blik og smiler. »Papiret må du holde tørt. Mig sker der ikke noget med.« Du tager kortet ind under din jakke.

Næste side: Opgave 2 - Kongens fangekæde.

Kongens fangekæde

Regn hvert stykke. Find derefter resultatets bogstav i alfabetnøglen. Læs bogstaverne oppefra og ned.

ALFABETNØGLE · Eksempel: 3 = C

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	

$8 + 3 =$

Bogstav:

$21 - 6 =$

Bogstav:

$7 \times 2 =$

Bogstav:

$35 \div 5 =$

Bogstav:

$2 + 3 =$

Bogstav:

DIT SVAR

1

2

3

4

5

Hjælp og facit: side 92. Brug det først, når du har prøvet.

Voksen på brevet

Kæden slipper sit papirspor. I finder et brev mærket 1330. Alfred fortæller, at et brev fra dette år er en vigtig kilde til Aalholms historie. På jeres gådebrev ligger et rudenet og fire koordinater. Voksen over et skjult skilt blødgøres kun, når ordet er læst.

Skyggen strækker sig mod brevet. Du holder lygten tættere på, og den trækker sig tilbage. Alfred venter uden at hjælpe. Denne gang skal du selv finde vej mellem felterne.

Næste side: Opgave 3 - Brevet fra 1330.

Brevet fra 1330

Læs felterne i den viste rækkefølge. Bogstavet i en koordinat er kolonnen; tallet er rækken. Skriv ét bogstav i hvert svarfelt.

	A	B	C	D
1	A	B	C	E
2	D	S	F	G
3	H	I	L	J
4	G	K	M	O

LÆS I DENNE RÆKKEFØLGE

B2 → D1 → A4 → C3

DIT SVAR

1

2

3

4

Hjælp og facit: side 92. Brug det først, når du har prøvet.

Gåden i muren

Det læste ord får et segl til at lyse. Bag det skimter du en messingbrik. Stenen omkring den har tre sætninger, som beskriver et enkelt ord. »Du skal bruge alle tre spor,« siger Alfred. »Når ordet er fundet, tager vi ét bestemt bogstav med videre.«

Stenen føles varm under din hånd. Inde bag muren høres et lille klik, som om nogen prøver en lås. »Der er noget på den anden side,« hvisker du. Alfred nikker mod gåden.

Næste side: Opgave 4 - Stenen der taler.

Stenen der taler

Løs gåden. Skriv et ord på 3 bogstaver.

Jeg er bygget af sten eller tegl.

Jeg kan stå omkring en borg.

Jeg er ikke en dør, men døren kan sidde i mig.

DIT SVAR

--	--	--

1 2 3

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 2, og skriv det i felt 1 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 92. Brug det først, når du har prøvet.

Traktaten i tårnet

Den første messingbrik føles varm i din hånd. Du skriver dens bogstav på kortet. En streg af lys løber fra den til et tårn, og en dør åbner sig.

På den anden side sidder tre skrivere. En har en sivpen, en har en kulstift, og en har en gåsefjer. De skal gemme en vigtig aftale mellem magtfulde mænd. En sådan aftale kaldes en traktat.

Skyggen stryger hen over bordet, og navnene bliver væk fra dokumenterne. »Vi skal finde den skriver, der skrev traktaten,« siger Alfred. »Ellers redder vi det forkerte papir.«

Der ligger tre spor ved blækhuset. Alle er nødvendige. Du læser dem, mens en sort finger langsomt nærmer sig pergamentet.

Næste side: Opgave 5 - Hvem skrev traktaten?.

Hvem skrev traktaten?

Læs alle tre spor. Sæt ring om den skriver, der skrev traktaten.

1. Traktaten blev skrevet med gåsefjeren.
2. Esben brugte ikke sivpennen eller kulstiften.
3. Mikkel brugte sivpennen. Hver skriver brugte kun ét redskab, og alle brugte forskellige.

☐ MIKKEL

☐ ESBEN

☐ JENS

Hjælp og facit: side 93. Brug det først, når du har prøvet.

Et segl i tre dele

Du peger på den rigtige skriver. Han mærker det ikke, men hans dokument står nu klart i lyset. Skyggen rammer voksen. Seglet brækker i tre dele med tallene 1300, 60 og 6. »Læg dem sammen,« siger Alfred. »Så får aftalen sit år tilbage.«

Du lægger stykkerne på bordet. Voksen knaser i kanten, men tallene er stadig hele. Uden for vinduet slår en klokke, og skriverne løfter hovederne. Du holder fast i det minde, I er kommet for.

Næste side: Opgave 6 - Årstallet i seglet.

Årstallet i seglet

Seglet er brækket i tre stykker. Læg tallene sammen. Skriv hele årstallet uden punktum.

$$1300 + 60 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}} + 6 = \underline{\hspace{2cm}}$$

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 93. Brug det først, når du har prøvet.

Buddet ved døren

Årstallet er samlet. En lille hest af papir hopper frem på kortet. Den skal bære et bud gennem fire år. Kortene ligger blandet. »Den må kun rejse fremad i tiden,« siger Alfred. »Sæt de tidligste år først.«

Papirhesten stamper utålmodigt. Da du tager det første kort, bøjer den hovedet for at kigge med. »Den er vist lige så nysgerrig som dig,« siger Alfred.

Næste side: Opgave 7 - Buddet gennem tiden.

Buddet gennem tiden

Nummerér årskortene fra 1 til 4. 1 er det tidligste år. Skriv derefter årstallene i rigtig rækkefølge.

1366

1359

1394

1362

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 93. Brug det først, når du har prøvet.

Under kistelåget

Papirhesten når frem og skubber til en kiste. Fem guldbogstaver ligger i låget. De er ikke historiske genstande, men skyggen bruger dem som lås i jeres leg. »Find ordet for noget, en konge kan bære på hovedet,« siger Alfred. En messingbrik rasler inde i kisten.

Låget løfter sig en fingerbredde og falder i igen. Brikken derinde svarer med en klar klang. Du skubber bogstaverne væk fra kanten, så ingen af dem bliver klemmt.

Næste side: Opgave 8 - Kisten med guld.

Kisten med guld

Flyt alle fem bogstaver, så de danner ét ord. Brug hvert bogstav én gang. Ordet er noget, en konge kan bære på hovedet.

DIT SVAR

--	--	--	--	--

1 2 3 4 5

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 4, og skriv det i felt 2 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 93. Brug det først, når du har prøvet.

Dronningernes borg

Den anden brik falder ned i din hånd. En dør af lys viser et mindebillede af en ung dronning. Hun er femten år, da hun bliver gift med Christoffer af Bayern.

»Et mindebillede kan vise os mennesker fra en tid,« siger Alfred. »Det betyder ikke, at alt, du ser, skete lige i dette rum.« Du nikker. I er på besøg i en fortælling, ikke i et fotografi.

En ravn hopper op på en kiste. Den tager fire små ord og gemmer dem mellem andre bogstaver. Så flyver den videre med et navneskilt i næbbet.

»Først kisten. Så navnet,« siger Alfred. Inde i låget ligger et bogstavnet. Hvis ordene findes, åbner næste dør.

Næste side: Opgave 9 - Ordene i brudekisten.

Ordene i brudekisten

Find og ring om BRUD, RING, HOF og SLOT. Ordene står vandret fra venstre mod højre. Skriv rækkenummeret for hvert ord.

1	K	B	R	U	D	T	A	S
2	M	A	V	E	N	Ø	K	L
3	T	S	L	O	T	A	B	E
4	F	J	E	R	K	Ø	R	T
5	H	A	V	N	E	S	T	I
6	B	R	O	S	T	Å	R	N
7	K	R	I	N	G	H	A	V
8	H	O	F	M	U	R	E	N

BRUD: række ____

RING: række ____

HOF: række ____

SLOT: række ____

Hjælp og facit: side 94. Brug det først, når du har prøvet.

Breve på landevejen

Kistens ord er fundet. Fire kongelige breve flyver ud. Hvert har et navn og et år. »Hoffet rejste rundt,« forklarer Alfred. »Et brev udstedt på Aalholm kan fortælle, hvornår en konge var her.« Han rækker dig fire kort. Sæt dem i orden, før vinden tager dem.

Du fanger det sidste brev med begge hænder. Vinden river i det, men stilner af, da alle fire ligger foran dig. På hvert brev glimter et årstal som en lille dør til fortiden.

Næste side: Opgave 10 - Kongerne på rejse.

Kongerne på rejse

Nummerér kortene 1-4 efter årstallet. Skriv derefter kongernes navne i den rækkefølge. Du skal ikke bruge deres forbogstaver.

1516 · Christian 2.

1454 · Christian 1.

1526 · Frederik 1.

1503 · Kong Hans

DIT SVAR

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Hjælp og facit: side 94. Brug det først, når du har prøvet.

De tabte emblemer

Da brevene ligger i orden, standser vinden. Fire personer på et lille spillekort mangler deres emblemer. »Dem har jeg tegnet til gåden,« siger Alfred. »De er ikke familiers rigtige våbenskjolde.« En fjer, en nøgle, en krone og en ring skal hver finde den rette person.

En af figurerne rækker en tom hånd frem. Du leder efter den genstand, der passer til beskrivelsen. Alfred holder bakken, så emblemerne ikke glider ned på gulvet.

Næste side: Opgave 11 - De fire emblemer.

De fire emblemer

Læs beskrivelsen ved hver person. Træk en streg til den genstand, som passer. Hver genstand skal bruges én gang.

Kongen bærer noget på hovedet.	•	• FJER
Bruden bærer noget på fingeren.	•	• NØGLE
Portvagten låser porten op.	•	• KRONE
Skriveren dypper sit redskab i blæk.	•	• RING

Hjælp og facit: side 94. Brug det først, når du har prøvet.

Ravnen vender tilbage

Emblemerne sidder igen på kortet. Ravnen vender tilbage med navneskiltet. Den slipper det foran dig, men bogstaverne er gemt i et net. »Otte felter giver otte bogstaver,« siger Alfred. »Et felt må godt bruges igen.« Når navnet læses, får mindebilledet sin dronning tilbage.

Ravnen slår utålmodigt med vingerne. »Du skal nok få dit skilt tilbage,« lover du. Den lægger hovedet på skrå og følger blyanten med det ene blanke øje.

Næste side: Opgave 12 - Ravnens stjalne navn.

Ravnens stjålne navn

Læs koordinaterne fra venstre mod højre. Skriv navnets otte bogstaver. Brug også et felt igen, hvis koordinaten gentages.

	A	B	C	D
1	D	O	X	Y
2	R	T	U	V
3	H	E	A	L

LÆS I DENNE RÆKKEFØLGE

A1 → B1 → A2 → B1 → B2 → A3 → B3 → C3

DIT SVAR

1	2	3	4	5	6	7	8

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 1, og skriv det i felt 3 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 94. Brug det først, når du har prøvet.

Oprøret ved porten

Da det stjalne navn er fundet, daler den tredje brik ned. Fra den næste dør lyder råb og kirkeklokker. Året er 1533, og der er uro omkring Aalholm.

Alfred standser dig i døren. »Her er en trist historie. Fogeden mistede livet under uroen. En foged var en mand, der blandt andet krævede afgifter ind. Vi skal ikke lege selve volden. Vi skal passe på sporet efter et menneske.«

På et bord ligger en bæltetaske. I denne fortælling gemmer den en talkode. Hvert tal kan blive til et bogstav.

Du holder lygten hen over rækken. Skyggen vil gøre den helt blank. Et ord kan holde den fast.

Næste side: Opgave 13 - Fogedens talkode.

Fogedens talkode

Find hvert tals bogstav i alfabetnøglen. Læs fra venstre mod højre. Ordet beskriver manden, som bæltetasken tilhørte.

ALFABETNØGLE • Eksempel: 3 = C

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	

6 15 7 5 4

DIT SVAR

1	2	3	4	5

Hjælp og facit: side 95. Brug det først, når du har prøvet.

Ind gennem porten

Ordet på bæltetasken træder frem. Så skifter året til 1534. Nysteds borgere indtager Aalholm, mens lensmanden er borte. I er kun tilskuere i et minde. Alfred peger på en tegnet labyrint. »Her er vores vej videre. Vi går gennem papiret, ikke ind mellem de kæmpende.«

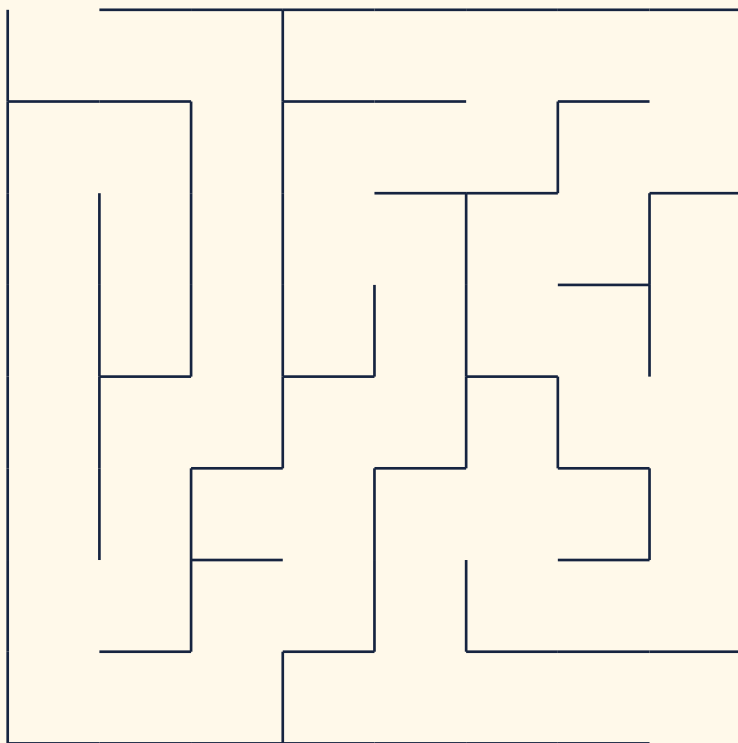
Bag jer dæmpes støjen fra mindet. Foran jer er der kun streger på papir. Du følger den første gang med en finger og standser, før den rammer en mur.

Næste side: Opgave 14 - Gennem borgporten.

Gennem borgporten

Tegn ruten fra START til UD. Du må dreje i gangene, men ikke krydse murene.

START

UD

Hjælp og facit: side 95. Brug det først, når du har prøvet.

Tre mulige steder

I kommer ud af labyrinten ved en skrivepult. Tre stedkort ligger på den. »Hvor var lensmanden?« står der. To små spor udelukker hver sit sted. Du lægger fingeren på det første. Alfred holder det næste fast. Der må være ét sted tilbage.

Skyggen skubber til et af kortene. Du lægger en finger på kanten. »Du får ikke lov at flytte sporene,« siger du. Alfred lyser på begge beskeder, så du kan læse dem igen.

Næste side: Opgave 15 - Hvor var lensmanden?.

Hvor var lensmanden?

Der er kun tre mulige steder. Brug begge spor, og sæt ring om det eneste sted, der er tilbage.

1. Lensmanden var ikke i byen.
2. Lensmanden var ikke i borggården.

☐ I BYEN

☐ I BORGGÅRDEN

☐ PÅ REJSE

Hjælp og facit: side 95. Brug det først, når du har prøvet.

Bogstaver på døren

Du finder det eneste mulige sted. En dør kommer til syne med fem løse bogstaver. Over dem står Grevens, og under dem er en tom linje. »Det næste ord giver navn til borgerkrigen,« siger Alfred. »Brug begge E-er.« Bag døren venter den fjerde messingbrik.

Døren knirker, da du rører ved bogstaverne. De kan flyttes, men ikke tages væk. Du samler dem midt på kortet og prøver at høre ordet for dig.

Næste side: Opgave 16 - Et ord for strid.

Et ord for strid

Brug alle fem bogstaver én gang. Find det ord, som fuldender navnet: Grevens _____.

DIT SVAR

1	2	3	4	5

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 2, og skriv det i felt 4 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 95. Brug det først, når du har prøvet.

Døren bag tapetet

Den fjerde brik lukker døren til urolighederne. I næste minde løfter en murer sin hat for jer. Stilladser står langs en fløj af slottet.

»Her blev bygget om i 1580'erne,« fortæller Alfred. »De rigtige håndværkere satte spor i murene. Denne lille tegning har jeg selv fundet på, så du kan hjælpe vores bygmester.«

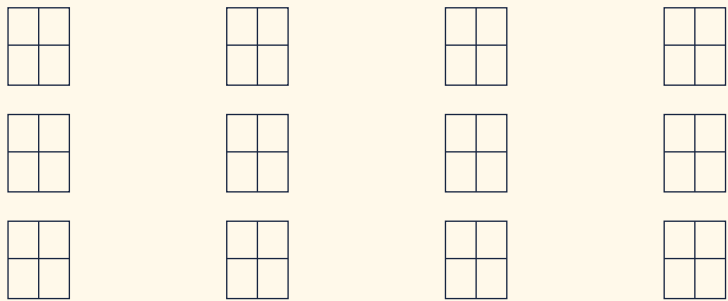
På papiret er fire felter. Hvert felt har tre vinduer. Bygmesteren har glemt at skrive, hvor mange der er i alt. Uden tallet vil papirdøren ikke åbne.

Du finder blyanten frem. Alfred holder tegningen fast, før skyggen får fat i hjørnet.

Næste side: Opgave 17 - Bygmesterens tegning.

Bygmesterens tegning

På denne opdigtede byggetegning er der 4 felter med 3 vinduer i hvert. Tæl alle vinduerne, eller brug et regnestykke.

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 96. Brug det først, når du har prøvet.

Dronningens lys

Vinduernes antal åbner papirdøren. I er nu i et kammer, hvor dronningens husholdning bliver styret med regnskaber. Alfred sætter en lille bakke på bordet. »Vores regnestykke er opdigtet. Men sådan en husholdning måtte holde styr på sine ting.« To rum har fået lys. Hvor mange er tilbage?

En lille flamme blafrer over regnskabet. Du skærmer den med hånden, mens Alfred holder papiret fast. Ingen af jer siger noget, før du har fulgt begge ændringer i antallet af lys.

Næste side: Opgave 18 - Lys til dronningen.

Lys til dronningen

I historien er der 24 lys. 7 bruges i salen, og 5 bruges i kammeret. Hvor mange lys er tilbage?

$$24 - 7 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}} - 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 96. Brug det først, når du har prøvet.

Døren i det røde tapet

Du gør regnskabet færdigt. Et stykke rødt tapet løsner sig og viser en skjult passage. »Før vi går ind, skal vi skelne mellem viden og rygter,« siger Alfred. Trappen findes, men tunnelfortællingerne er ikke bevist. Fire påstande venter på hver sit mærke.

Bag tapetet kan du se trappens første trin. Resten ligger i mørke. »At vi ikke kan se noget, er ikke det samme som et bevis,« siger Alfred. Du går tilbage til noten på kortet.

Næste side: Opgave 19 - Hvad ved vi om gangen?.

Hvad ved vi om gangen?

Brug faktanoten. Skriv D for dokumenteret eller U for ubekræftet ved hver påstand. U betyder ikke bevist falsk: vi mangler bevis.

FAKTANOTE: Den skjulte vindeltrappe gennem Det Røde Kongesoveværelse mod kælderen er kendt. En tunnel til Nysted eller kirken er ikke dokumenteret.

☐

Der findes en skjult vindeltrappe.

☐

Der findes en tunnel til Nysted.

☐

Den skjulte trappe fører mod kælderen.

☐

Der findes en tunnel til kirken.

Hjælp og facit: side 96. Brug det først, når du har prøvet.

Trin i mørket

Dine mærker holder tunnelsagnene adskilt fra den kendte passage. Døren åbnes. Trinene snor sig nedad. En messingbrik sidder bag seks bogstaver på det nederste trin. »Skriv det korte ord for en vej med trin,« siger Alfred. »Så ved låsen, at du fandt den rigtige slags vej.«

Du lægger kortet mod døren. De løse bogstaver dirrer, som om nogen går på den anden side. »Et trin ad gangen,« siger du til dig selv og tager fat på ordet.

Næste side: Opgave 20 - Den snoede vej.

Den snoede vej

Brug alle seks bogstaver én gang. Find ordet for en vej med trin.
Skriv det korte ord, ikke vindeltrappe.

DIT SVAR

--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 2, og skriv det i felt 5 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 96. Brug det først, når du har prøvet.

Isen og fangebogen

Den femte brik klinger mod de andre. Døren lukker bag dig, og en kold gang kommer til syne. Året er 1628. Krig har ført fanger til Aalholm.

På en tønde ligger en bog. »Navne betyder noget, også når folk er fanget,« siger Alfred. »Skyggen prøver at fjerne dem.«

I denne fortælling er den første side låst med fem koordinater. En koordinat fortæller, hvilket felt i et net du skal finde. Du har prøvet det før. Nu er rækkefølgen ny.

Alfred sætter lygten på tøndens. Bag jer lukker en jerndør. Der er kun én vej videre: gennem ordet i bogen.

Næste side: Opgave 21 - Fangebogens felter.

Fangebogens felter

Find felterne i den viste rækkefølge. Skriv ét bogstav for hvert felt. Læs ordet fra venstre mod højre.

	A	B	C	D
1	F	R	Y	I
2	O	S	A	E
3	W	G	P	H
4	E	U	G	N

LÆS I DENNE RÆKKEFØLGE

A1 → C2 → D4 → B3 → A4

DIT SVAR

1	2	3	4	5

Hjælp og facit: side 97. Brug det først, når du har prøvet.

Et nej på papiret

Ordet åbner fangebogens første side. Så springer mindet frem til en anden sag i 1634. En kvinde er dømt for trolddom. Lensmanden siger nej til at udføre straffen. Alfred lægger et kort brev frem. »Læs præcist, hvad han nægter. Det er ikke det samme som alt det, han gør bagefter.«

Der ligger ingen dom over dig her, kun et spørgsmål om et brev. Alfred bliver ved din side. Du læser sætningen om lensmandens beslutning endnu en gang, før du vælger.

Næste side: Opgave 22 - Brevet til lensmanden.

Brevet til lensmanden

Læs brevet. Hvilken handling får lensmandens NEJ? Sæt ring om A, B eller C.

Der er kommet ordre om at henrette den dømte kvinde. Lensmanden nægter at udføre denne straf. Han sender sin indsigelse videre.

- ☐ A · At henrette kvinden.
- ☐ B · At sende sin indsigelse.
- ☐ C · At læse brevet.

Hjælp og facit: side 97. Brug det først, når du har prøvet.

Voldgraven fryser

Du vælger den rigtige handling. Det gamle brev foldes sammen, og et koldt minde fra svenskekrigene i 1658 tager form. På jeres spillekort ligger seksten isfelter med tal. »Kun i gåden betyder lige tal sikre felter,« siger Alfred. »Rigtig is må man aldrig vurdere sådan.«

En revne løber gennem billedet af voldgraven, men stopper ved kortets kant. Du bliver stående på gulvet med blyanten i hånden. Her er det tallene, du skal undersøge, ikke isen.

Næste side: Opgave 23 - Tal på isen.

Tal på isen

Dette er en fantasigåde, ikke en regel om rigtig is. Ring om alle lige tal: 2, 4, 6 og så videre. Hvor mange felter har du ringet om?

1	6	7	2	14
2	4	3	16	12
3	9	11	13	8
4	15	1	5	10

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 97. Brug det først, når du har prøvet.

Murenes ord

Du har talt alle de lige tal. Kortet bliver til en passage ind gennem mindets port. Seks bogstaver hænger på den. De danner ordet for det sted, som soldaterne besatte.

Skyggen blander dem igen, men den sjette messingbrik blinker bag dem. Brug hvert bogstav én gang.

Et lys tændes bag den tegnede port. Du kan ikke se, hvem der holder det, men det bliver stående og venter.

Bogstaverne på bordet er det eneste, du behøver for at komme videre.

Næste side: Opgave 24 - Murene omkring os.

Murene omkring os

Brug alle seks bogstaver én gang. Find ordet, der passer i sætningen: Soldaterne besatte _____.

DIT SVAR

--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 1, og skriv det i felt 6 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 97. Brug det først, når du har prøvet.

Grevens hemmelige kode

Brik nummer seks åbner biblioteket. Tiden er rykket frem til Raben-familiens århundreder på Aalholm. En pen bevæger sig over en side.

»Otto Ludvig Raben skrev dagbog gennem 42 år,« siger Alfred. »Derfor ved vi meget om hans dage. Andre mennesker efterlod næsten ingen ord.«

Du finder et læsekort. På det står, at I i legen allerede har læst 17 af årene. Skabet med de resterende bind er låst med det antal år, der mangler.

En sort kant breder sig ind over papiret. »Hurtigt,« siger Alfred. »Bøgerne skal ikke blive blanke, før vi når dem.«

Næste side: Opgave 25 - De ulæste dagbøger.

De ulæste dagbøger

Dagbøgerne dækker 42 år. I legen har I læst 17 af årene. Hvor mange år mangler I?

$$42 - 17 = \underline{\hspace{2cm}}$$

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 98. Brug det først, når du har prøvet.

Bogen bag skabet

Antallet af ulæste år åbner skabet. Du finder en side med en ekstra talkode. »Denne har vi fundet på til vores eventyr,« siger Alfred. »Den er ikke en afskrift af grevens rigtige private kode.« Syv tal bliver til et ord for et hemmeligt spil.

En side bladrer af sig selv. Skyggen prøver at dække tallene, men du trækker kortet ind i lyskeglen. Alfred lægger en lille sten på hjørnet, så siden bliver liggende.

Næste side: Opgave 26 - Den ekstra kode.

Den ekstra kode

Denne kode er opfundet til bogen. Brug alfabetnøglen til at læse de syv tal. Svaret betyder en hemmelig plan eller et skjult spil.

ALFABETNØGLE · Eksempel: 3 = C

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	

9 14 20 18 9 7 5

DIT SVAR

1234567

Hjælp og facit: side 98. Brug det først, når du har prøvet.

Fuglene i naturkammeret

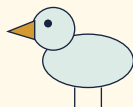
Koden er læst. Bag biblioteket dukker samlingerne op. Alfred fortæller om Frederik Christian Rabens interesse for naturen. På jeres gådetegning står ni fugle. »Næbbene er sporene,« siger han. »Hvor mange ser mod højre?« En gejrfugl i mindet minder om, at en samling kan bevare spor efter det, der er forsvundet.

Du ser først på hele hylden, så på én fugl ad gangen. Skyggen hopper fra næb til næb. »Den kan flytte sig,« siger du, »men den kan ikke få mig til at tælle den samme fugl to gange.«

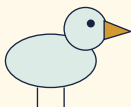
Næste side: Opgave 27 - Fuglene på hylden.

Fuglene på hylden

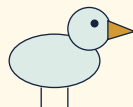
Næbbet viser, hvilken vej fuglen ser. Ring om fuglene med næb mod højre. Hvor mange er der?

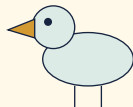
1

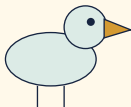
2

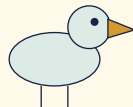
3

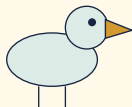
4

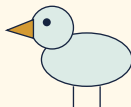
5

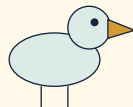
6

7

8

9

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 98. Brug det først, når du har prøvet.

Et navn på fem bogstaver

Du tæller fuglene, og skabet ved siden af åbner en sprække. Her ligger brik nummer syv. Fem tal dækker navneskiltet. »Samme alfabetnøgle som før,« siger Alfred. »Nu skal vi læse familienavnet.« Papiret bliver mørkere langs kanten. Du tager fat på det første tal.

Skuffen glider næsten i, men Alfred sætter lygten foran den. Du holder navneskiltet med begge hænder. Når navnet er læst, kan I lade skuffen lukke i fred.

Næste side: Opgave 28 - Navneskiltet på skabet.

Navneskiltet på skabet

Læs de fem tal med alfabetnøglen. De danner familienavnet på skabet.

ALFABETNØGLE • Eksempel: 3 = C

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z	Æ	Ø	Å	
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	

18 1 2 5 14

DIT SVAR

1	2	3	4	5

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 1, og skriv det i felt 7 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 98. Brug det først, når du har prøvet.

Bjørnen og det kongelige tog

Den syvende brik sender jer til 1864. I ser en sal med senge. Aalholm blev brugt som lazaret, et sted hvor sårede kunne få hjælp.

»Vi bliver stille her,« siger Alfred. En hjælper går fra seng til seng. I denne opdigtede scene er der tolv patienter. Fire skal hjem, og to andre skal videre til et andet sted.

Hjelperen skal vide, hvor mange der bliver tilbage. Du vil gerne hjælpe. Alfred tager sin hue af, mens du tæller.

Ude bag døren lyder pludselig en togfløjte. Den passer ikke til salen. Det næste minde venter allerede.

Næste side: Opgave 29 - Sengene i salen.

Sengene i salen

I den opdigtede scene er der 12 patienter. 4 rejser hjem. 2 andre flyttes. Hvor mange bliver i salen?

$$12 - 4 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}} - 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 99. Brug det først, når du har prøvet.

Togfløjten bag døren

Dit svar hjælper med at gøre sengene klar. Så følger I fløjten ind i en helt anden slags fortælling: overleveringen om den såkaldt gale greve, bjørnen og ekstratoget. »Nu er vi inde i et sagn,« siger Alfred. En bjørn brummer venligt bag jer. Gennem de tegnede gange venter udgangen.

Bjørnens mørke form glider over papiret. Den venter ved kanten, mens du undersøger de tegnede gange. »Mon den også leder efter udgangen?« spørger du. Alfred peger på den snoede sti.

Næste side: Opgave 30 - Vejen forbi bjørnen.

Tre besøgskort

Du viser vej gennem labyrinten. Bjørnens brummen bliver til et lokomotivs pust. Toget standser ved tre kort med kongelige besøgsår. »Disse år hører til dokumenterede besøg,« siger Alfred. »Sæt dem i orden. Ikke alle gamle fortællinger om berømte gæster er lige sikre.«

Togets hjul tikker langsommere og langsommere. Du lægger besøgsårstallene ved siden af hinanden. Da du rører det første kort, svarer lokomotivet med et kort pust.

Næste side: Opgave 31 - Tre kongelige besøg.

Tre kongelige besøg

Sæt nummer 1, 2 og 3 ved kortene. Begynd med det tidligste år. Skriv derefter de tre årstal i rækkefølge.

1933

1906

1913

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 99. Brug det først, når du har prøvet.

Porten med syv bogstaver

Besøgskortene ligger rigtigt. Foran jer står en model med mure, tage og tårne. På dens port er syv bogstaver blandet sammen. De danner et ord for det sted, som gæsterne besøgte. Alfred holder lyset, mens du flytter dem. Den ottende messingbrik venter bag porten.

Modellens vinduer er mørke. Kun porten har en smal stribe lys. Du samler de syv bogstaver foran den, mens Alfred passer på, at skyggen ikke skubber et af dem væk.

Næste side: Opgave 32 - Stedet med tårnene.

Stedet med tårnene

Brug alle syv bogstaver én gang. Find ordet, som passer: Kongen besøgte ____.

T S T O L E T

DIT SVAR

--	--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6 7

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 3, og skriv det i felt 8 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 99. Brug det først, når du har prøvet.

Hovslag i den tomme sal

Da du har lagt den ottende brik på kortet, lyder der hovslag over hovedet på dig. Du ser op. Der er ingen hest, kun et lukket loft.

»Nu besøger vi et sagn,« siger Alfred. »Mennesker har fortalt om en spøgelseshest på Aalholm. At historien findes, er ikke det samme som et bevis for et spøgelse.«

Fem hovspor viser sig i støvet. Nogle er sorte, andre hvide med mørk kant. Et lille skilt beder om antallet af hvide spor.

Du bøjer dig ned. Hvert spor blinker, når du tæller det. Den tomme sal holder vejret.

Næste side: Opgave 33 - Hovspor i støvet.

Hovspor i støvet

Tæl kun de hvide hovspor. Et hvidt spor har mørk kant og hvidt indre. Skriv antallet.

1

2

3

4

5

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 100. Brug det først, når du har prøvet.

Fire forskellige historier

Antallet af hvide spor får lyden til at stilne. En ny tavle dukker op med fire påstande. To handler om spøgelse. To handler om biler og tog, som virkelig har været på Aalholm. »Læs faktanoten først,« siger Alfred. »Du skal ikke gætte på, hvad jeg mener.«

Hovslagene er blevet stille, men du kan stadig mærke dem i kroppen. Du læser tavlens forklaring. Nogle spor hører til menneskers fortællinger, andre til det, der faktisk har været på stedet.

Næste side: Opgave 34 - Sagn eller historie?.

Sagn eller historie?

Brug faktanoten. Skriv S for sagn eller H for dokumenteret historie ved hver linje.

FAKTANOTE: Bilmuseet og damptoget har eksisteret. Den hvide dame og spøgelseshesten er sagn: historier, mennesker har fortalt, men ikke beviste spøgelse.

☐

Den hvide dame viser sig på slottet.

☐

Aalholm havde et bilmuseum.

☐

En spøgelseshest går gennem salen.

☐

Der kørte damptog gennem parken.

Hjælp og facit: side 100. Brug det først, når du har prøvet.

Lygterne i garagen

Du har skilt sagnene fra historien. To forlygter tændes i en garage. Bilmuseets tid på Aalholm kommer til syne. I jeres opdigtede garageleg skal tre biler parkeres. »Alle tre spor står på næste side,« siger Alfred. »Start med den bil, der har en sikker plads.«

Garagens lamper kaster tre firkanter på gulvet. Du peger på den første bås og læser sporene igen. Alfred bliver ved døren; der er god plads til, at du selv kan lægge planen.

Næste side: Opgave 35 - Bilerne i garagen.

Bilerne i garagen

Læs de tre spor. Skriv FORD, BENTLEY og ROLLS-ROYCE i
båsene. Brug hvert navn én gang.

1. Ford står længst til venstre.
2. Bentley står lige ved siden af Ford.
3. Rolls-Royce står ikke i den midterste bås.

VENSTRE

MIDTEN

HØJRE

Hjælp og facit: side 100. Brug det først, når du har prøvet.

Hesteskoen i handskerummet

De tre biler står på plads. Rolls-Roydens handskerum åbner sig. Der ligger en lille hesteko med seks bogstaver. Hovslagene vender tilbage fra sagnet. »Saml ordet for den, der laver lyden,« siger Alfred. Når det står rigtigt, får I den niende messingbrik.

Hestekoen ligger stille i din hånd. Da du flytter et bogstav, høres et svagt hovslag langt væk. Du lytter et øjeblik, før du vender tilbage til resten af ordet.

Næste side: Opgave 36 - Hvad lavede hovslagene?.

Hvad lavede hovslagene?

Brug alle seks bogstaver én gang. Find ordet, der passer: I sagnet kommer hovslagene fra ____.

DIT SVAR

1	2	3	4	5	6

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 2, og skriv det i felt 9 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 100. Brug det først, når du har prøvet.

Det sidste hammerslag

Ni brikker ligger på kortet. En sidste dør fører ned i en kølig kælder. Det lugter af sten og gammelt træ. Flaskerne ligger i rækker.

»Vi er ved de nyere minder,« siger Alfred. »Snart skal ting pakkes ned og skifte ejere. Hvis ingen gemmer deres historie, bliver det svært at vide, hvor de hørte til.«

Et termometer spærrer døren. I gården står det på tretten grader. Skyggen puster, så det falder to grader. Alfreds lygte varmer det én grad op igen.

»Hvilket tal ender det på?« spørger han. Du følger den lille søjle, før skyggen skjuler den.

Næste side: Opgave 37 - Termometeret i kælderen.

Termometeret i kælderen

I scenen viser termometeret 13 grader. Det falder 2 grader og stiger så 1 grad. Hvad viser det til sidst?

$$13 - 2 = \underline{\hspace{2cm}}$$

$$\underline{\hspace{2cm}} + 1 = \underline{\hspace{2cm}}$$

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 101. Brug det først, når du har prøvet.

Auktionens vogne

Termometeret standser på dit tal. Kælderdøren åbner mod lyden af et auktionshammerslag. Ting får nye ejere. I den opdigtede gådescene skal 24 kasser fordeles på seks vogne. »Lige mange på hver,« siger Alfred. »Så er der ingen, der bliver glemt på gulvet.«

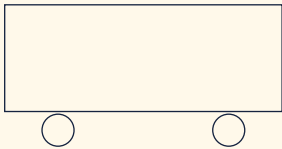
En vogn ruller en smule, og du standser den med foden. I legen kan I flytte de små tegnede kasser uden at løfte noget tungt. Du gør plads til lige mange på hver vogn.

Næste side: Opgave 38 - Kasser på vognene.

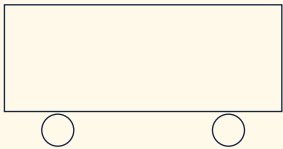
Kasser på vognene

Fordel de 24 kasser ligeligt på de 6 vogne. Tegn lige mange små kasser i hver vogn. Hvor mange får hver?

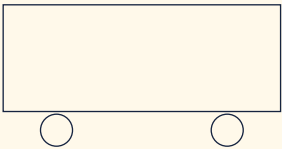
Vogn 1

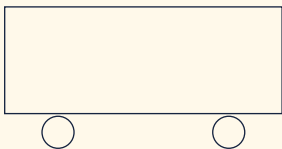
Vogn 2

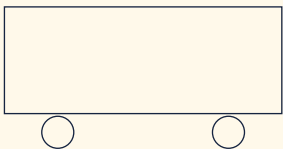
Vogn 3

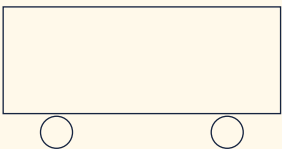
Vogn 4

Vogn 5

Vogn 6

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 101. Brug det først, når du har prøvet.

År i forkert orden

Kasserne er fordelt. Under den sidste ligger fire årskort. De viser en auktion, tre søstre, biler der forlader stedet, og en ny restaureringsperiode. Skyggen har blandet rækkefølgen. Du lægger kortene frem. »Tidligst først,« siger Alfred. »Nu kender du reglen.«

Kortene glider ikke længere væk fra dig. Skyggen er blevet mindre, og dens kanter flimrer. »Vi mangler ikke meget,« siger Alfred. Du ser på årstallene i stedet for at gætte.

Næste side: Opgave 39 - De sidste årstal.

De sidste årstal

Nummerér kortene fra 1 til 4 efter år. Skriv derefter årstallene i rækkefølge.

2012 · Bilerne sælges

1996 · Den store auktion

2019 · Ny restaureringsperiode

2008 · Tre søstre fører videre

DIT SVAR

Hjælp og facit: side 101. Brug det først, når du har prøvet.

Den sidste brik

Årstallene står i orden. Skyggen prøver at samle dem igen, men mister grebet. »Jeg vokser, når ingen spørger,« hvisker den. Alfred holder dit næsten fyldte nøglekort op. Den sidste brik ligger bag seks bogstaver. De danner navnet på den genstand, der stadig mangler. Ét ord endnu, så kan I læse skjulestedet.

Du lægger nøglekortet ved siden af de sidste bogstaver. Der er kun ét tomt felt tilbage. Alfred holder vejret, selv om han ikke behøver det. Denne gang er det dig, der smiler til ham.

Næste side: Opgave 40 - Den sidste lås.

Den sidste lås

Brug alle seks bogstaver én gang. Find det ord, der passer: Den kan åbne arkivets lås. Det er _____.

DIT SVAR

--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6

Tæl bogstaverne fra venstre. Tag bogstav 1, og skriv det i felt 10 i dit nøglekort på side 6.

Hjælp og facit: side 101. Brug det først, når du har prøvet.

Hvor er nøglen?

Skriv bogstaverne fra dit nøglekort i felterne her. Brug kapitelrækkefølgen 1-10. Del beskeden i to ord med fem bogstaver i hvert.

Kap. 1

Kap. 2

Kap. 3

Kap. 4

Kap. 5

Kap. 6

Kap. 7

Kap. 8

Kap. 9

Kap. 10

Læs først øverste række, derefter nederste. Vend først siden, når du har prøvet at læse beskeden.

Låsen giver efter

UNDER BROEN. Du læser beskeden højt. På Alfreds kort rejser en lille papirbro sig. »Kun her i bogen,« siger han og løfter modellen. Under den ligger den forsvundne nøgle.

Du drejer nøglen i arkivets lås. Navnene kommer tilbage på skiltene. Brevene får deres blæk igen. Lyden af skridt, penne, tog og motorer fylder et øjeblik rummet.

Skyggen bliver mindre. »Er den væk for altid?« spørger du. Alfred ryster på hovedet. »Glemslen kommer igen, når ingen passer på sporene. Men i nat har du hjulpet.«

Han lægger de ti messingbrikker i en lille æske. »Historien er ikke kun konger og store årstal. Den er også dem, der skrev, byggede, arbejdede og ventede. Nu ved du, hvordan man begynder at finde dem.«

Udenfor er regnen holdt op. Du går hjem med dit nøglekort. I et vindue blinker et lille lys én gang.

AALHOLM SLOT

Nøglevogter

Dette beviser, at

har løst 40 gåder og reddet Aalholms minder

DATO

UNDERSKRIFT

Historien bag legen

Bogen bruger udvalgte temaer fra Aalholm Slots historiesamling: kongeligt fangenskab, traktater, omrejsende konger, Grevens Fejde, byggearbejder, enkedronningens husholdning, krigsfanger, Raben-familien, samlinger, sagn, museum og auktioner.

De historiske temaer er ikke det samme som spillets detaljer. Ingen af gåderne er præsenteret som en original middelalderkode. Et opdigtet møde her beviser heller ikke, at en bestemt person stod i et bestemt værelse.

Fortællingen om bjørnen og ekstratoget behandles som overlevering. Den skjulte trappe skelnes fra det udokumenterede tunnelsagn. Bogens spøgelse hører til fantasien.

Kildegrundlaget er den eksisterende Aalholm-historiesektion. Denne revision retter opgaver og fortællingslogik; den er ikke en ny arkivundersøgelse.

Lille ordbog

Borg: Et byggeri, som kunne forsvares mod angreb.

Foged: En embedsmand med praktiske opgaver, blandt andet at opkræve afgifter.

Lensmand: En mand, der styrede et område på regentens vegne.

Traktat: En formel aftale. **Segl:** Et aftryk, ofte i voks, som viser, hvem et dokument kommer fra.

Sagn: En overleveret fortælling. **Ubekræftet:** En påstand, vi ikke har sikkert bevis for.

Lazaret: Et sted, hvor syge eller sårede får hjælp, ofte under en krig.

Intrige: En hemmelig plan eller et skjult spil mellem mennesker.

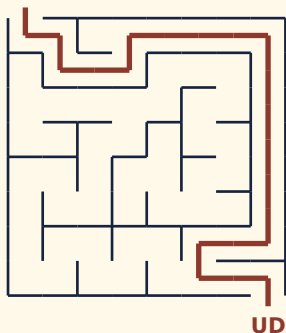
Koordinat: Et felts adresse. B2 betyder kolonne B, række 2.

Prøv et hint først

1. Vejen til fangekælderen

Hint: En blindgyde betyder, at du skal tilbage til det sidste kryds.

START

Facit: Den røde linje viser ruten. Start og slut er de to åbninger.

2. Kongens fangekæde

Hint: Start med $8 + 3$. Find så 11 i alfabetnøglen.

Facit: 11, 15, 14, 7, 5 giver K, O, N, G, E.

3. Brevet fra 1330

Hint: Find først B øverst. Gå ned til række 2.

Facit: B2 = S, D1 = E, A4 = G og C3 = L.

4. Stenen der taler

Hint: Ordet begynder med M.

Facit: En MUR kan bygges af sten eller tegl. Bogstav 2 er U.

Prøv et hint først

5. Hvem skrev traktaten?

Hint: Sæt en streg gennem de to redskaber, Esben ikke brugte.

Facit: Esben kan hverken have sivpen eller kulstift. Han har derfor gåsefjer og skrev traktaten.

6. Årstallet i seglet

Hint: Start med de to største dele. Den sidste del er 6.

Facit: $1300 + 60 = 1360$. Derefter $1360 + 6 = 1366$.

7. Buddet gennem tiden

Hint: Alle år begynder med 13. Sammenlign de sidste to cifre.

Facit: Kortene får numrene 3, 1, 4, 2 oppefra.

8. Kisten med guld

Hint: Ordet begynder med K.

Facit: K R O N E danner KRONE. Bogstav 4 er N.

Prøv et hint først

9. Ordene i brudekisten

Hint: Start med BRUD i række 1.

Facit: BRUD står i række 1, kolonne 2-5; RING i række 7, kolonne 2-5; HOF i række 8, kolonne 1-3; SLOT i række 3, kolonne 2-5.

10. Kongerne på rejse

Hint: Christian 1. har det tidligste årstal.

Facit: Årene er 1454, 1503, 1516 og 1526. Kortnumrene oppefra er 3, 1, 4, 2.

11. De fire emblemer

Hint: Find den ting, som kan åbne en lås.

Facit: Forbind venstre række 1 til højre række 3, 2 til 4, 3 til 2 og 4 til 1. Emblemerne er opfundet til spillet, ikke historiske våbenskjolde.

12. Ravnens stjålne navn

Hint: B1 bruges to gange. Det giver samme bogstav begge gange.

Facit: A1 D, B1 O, A2 R, B1 O, B2 T, A3 H, B3 E, C3 A. Bogstav 1 er D.

Prøv et hint først

13. Fogedens talkode

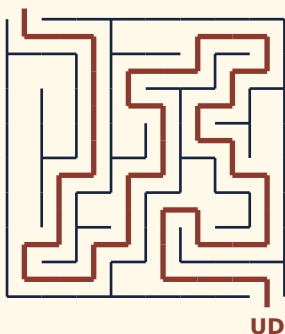
Hint: 6 er F. Find derefter 15.

Facit: 6 F, 15 O, 7 G, 5 E, 4 D.

14. Gennem borgporten

Hint: Prøv den anden retning, når en gang slutter.

START

Facit: Den røde linje viser ruten. Start og slut er de to åbninger.

15. Hvor var lensmanden?

Hint: Sæt en streg gennem hvert sted, et spor udelukker.

Facit: De første to steder udelukkes af sporene. Kun PÅ REJSE bliver tilbage.

16. Et ord for strid

Hint: Der skal bruges to E-er.

Facit: F E J D E giver FEJDE. Bogstav 2 er E.

Prøv et hint først

17. Bygmesterens tegning

Hint: Tæl ét felt ad gangen.

Facit: $3 + 3 + 3 + 3 = 12$. Det kan også skrives $4 \times 3 = 12$.

18. Lys til dronningen

Hint: Du skal trække fra to gange.

Facit: $24 - 7 = 17$. Derefter $17 - 5 = 12$.

19. Hvad ved vi om gangen?

Hint: Se, om påstanden handler om trappen eller en tunnel.

Facit: Trappen er kendt. Begge påstande om tunneler mangler dokumentation.

20. Den snoede vej

Hint: Ordet indeholder to P-er.

Facit: T R A P P E giver TRAPPE. Bogstav 2 er R.

Prøv et hint først

21. Fangebogens felter

Hint: Find først kolonne A, række 1.

Facit: A1 F, C2 A, D4 N, B3 G, A4 E.

22. Brevet til lensmanden

Hint: Se efter det, han nægter - ikke det, han gør.

Facit: Han siger nej til henrettelsen, ikke til at sende en indsigelse.

23. Tal på isen

Hint: Et lige tal kan deles i to lige store hele tal.

Facit: De otte lige tal er 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 og 16.

24. Murene omkring os

Hint: Ordet begynder med B og slutter på EN.

Facit: B O R G E N giver BORGEN. Bogstav 1 er B.

Prøv et hint først

25. De ulæste dagbøger

Hint: Træk først 10 fra og derefter 7.

Facit: $42 - 17 = 25$. Du kan tjekke ved at regne $25 + 17 = 42$.

26. Den ekstra kode

Hint: 9 optræder to gange og giver I begge gange.

Facit: 9 I, 14 N, 20 T, 18 R, 9 I, 7 G, 5 E.

27. Fuglene på hylden

Hint: Se på det spidse næb, ikke på halen.

Facit: Fugl 2, 3, 5, 6, 7 og 9 ser mod højre. Der er 6.

28. Navneskiltet på skabet

Hint: Det første bogstav er R.

Facit: 18 R, 1 A, 2 B, 5 E, 14 N. Bogstav 1 er R.

Prøv et hint først

29. Sengene i salen

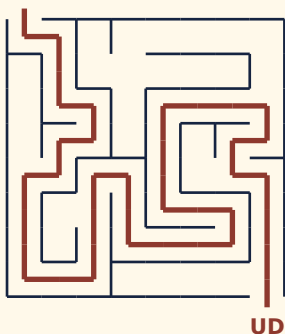
Hint: De to, der flyttes, er ikke blandt de fire, der rejser hjem.

Facit: $12 - 4 = 8$. Derefter $8 - 2 = 6$.

30. Vejen forbi bjørnen

Hint: Arbejd tilbage fra UD, hvis du sidder fast.

START

Facit: Den røde linje viser ruten. Start og slut er de to åbninger.

31. Tre kongelige besøg

Hint: År 1906 ligger før 1913.

Facit: Kortnumrene bliver 3, 1, 2 oppefra.

32. Stedet med tårnene

Hint: Der skal bruges tre T-er.

Facit: S L O T T E T giver SLOTTET. Bogstav 3 er O.

Prøv et hint først

33. Hovspor i støvet

Hint: Se på ét nummer ad gangen. Tæl kun de lyse figurer, ikke de mørke.

Facit: Spor 2, 3 og 5 er hvide. Det giver 3.

34. Sagn eller historie?

Hint: Der spørges til begivenhederne, ikke til om sagnene er blevet skrevet ned.

Facit: Spøgelsesfortællingerne er sagn. Museum og tog er dokumenteret.

35. Bilerne i garagen

Hint: Sæt Ford på plads først.

Facit: Ford fylder bås 1. Bentley må stå i bås 2. Rolls-Royce får bås 3.

36. Hvad lavede hovslagene?

Hint: Der er to E-er i ordet.

Facit: H E S T E N giver HESTEN. Bogstav 2 er E.

Prøv et hint først

37. Termometeret i kælderen

Hint: Fald betyder minus. Stigning betyder plus.

Facit: $13 - 2 = 11$. Derefter $11 + 1 = 12$ grader.

38. Kasser på vognene

Hint: Giv først hver vogn én kasse, og fortsæt en omgang ad gangen.

Facit: $24 \div 6 = 4$. Seks vogne med fire kasser giver 24 i alt.

39. De sidste årstal

Hint: Et år, der starter med 19, kommer før årene, der starter med 20.

Facit: Kortnumrene er 3, 1, 4, 2 oppefra.

40. Den sidste lås

Hint: Ø er ét bogstav. Du skal bruge begge N-er.

Facit: N Ø G L E N giver NØGLEN. Bogstav 1 er N.

Nøglekortets facit

1: MUR, bogstav 2 = U. 2: KRONE, bogstav 4 = N.

3: DOROTHEA, bogstav 1 = D. 4: FEJDE, bogstav 2 = E.

5: TRAPPE, bogstav 2 = R. 6: BORGEN, bogstav 1 = B.

7: RABEN, bogstav 1 = R. 8: SLOTTET, bogstav 3 = O.

9: HESTEN, bogstav 2 = E. 10: NØGLEN, bogstav 1 = N.

Det giver UNDER BROEN. Svaret gælder papirbroen i fortællingen, ikke en rigtig skattejagt ved slottet.

Lad gerne barnet forklare, hvordan det fandt svaret. Ved skrive- eller læsevanskeligheder må svarene gerne siges højt. Det ændrer ikke løsningen.

Find de rigtige historier

Aalholm Slots historie: <https://aalholmslot.dk/slot/historie/>

Læs blandt andet artiklerne om brevet fra 1330, Ålholm-traktaten, kongelige breve, Grevens Fejde, enkedronningens regnskaber, krigsfangerne, grevens dagbog, naturhistoriske samlinger, spøgelsessagn, bilmuseum og auktioner.

Bogen er en udvalgt børnefortælling og ikke en gennemgang af samtlige artikler. Undersøg altid kilden, før en usikker fortælling præsenteres som sikker historie.

Revideret 9. oktober 2026. PDF og EPUB indeholder samme opgaver og samme facit.

Spørgsmål til næste besøg

Hvilket minde vil du vide mere om? Skriv eller tegn her.

Vil du åbne arkivet?

En nøgle er væk. En skygge visker navnene ud. Ti messingbrikker er gemt i Aalholms minder.

Følg Alfred gennem ti kapitler. Læs spor, bryd koder, find vej og saml bogstaverne til den sidste besked.

40 opgaver · 10 kapitler · hints og forklaret facit

En original historisk opgavefortælling for børn fra cirka 7 år.